

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 256 /2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

246/2017. (XI. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. június 20-án előterjesztett **panaszát** a 2017. november 9-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv –[...] Rendőr-főkapitányság [...] Rendőrkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos elektronikus úton terjesztett elő panaszt a vele szemben fogantató rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a B. Református Cigány Szakkollégium egyik tanárával sétálni indultak a városba. Útközben, ahogy szerettek volna átkelni a gyalogátkelőhelyen (közeledtek felé) egy rendőrségi kisbuszból a rendőrök nagyon feltűnően nézték őket, a panaszos véleménye szerint azért, mert ők romák. A rendőrségi gépjármű gyorsan meg is állt a zebrán, majd abból kipattanva rendőrök siettek hozzájuk.

Követelték a panaszostól és társától, hogy igazolják magukat. A panaszos megjegyezte, hogy az igazoltatás alapja diszkriminatív volt véleménye szerint, mivel roma származásúak. A panaszos megkérdezte, hogy mi az igazoltatás oka. Természetesen „kivágták” magukat a rendőrök, fokozott ellenőrzésre hivatkozva. Ezen a rendőrök a panaszos állítása szerint megsértődtek, „felindultak”, láthatóan azért, mert egy állampolgár merészelt visszaszólni, érdeklődni, kérdezni az igazoltatás miatt. A panaszos véleménye szerint a rendőrök igyekeztek mindent megtenni, hogy „csomót találjanak a kákán”. Teljes ruházatátvizsgálás történt, kipakoltatták a zsebeiket, követelték, hogy a panaszos oldja fel a mobiltelefonja billentyűzárát. A panaszos ezt megtagadta, mivel annak tartalma nem tartozik a rendőrségre. Egy kódot kértek, mely alapján megállapítható, hogy lopott-e a telefonkészülék. Ezen gyanújuk sem igazolódott be a rendőröknek. Megkérdezték a panaszostól, hogy miért fél, miért izgul. A panaszos elmondta nekik, hogy azért, mert állami gondozásban nevelkedett. Továbbá megjegyezte,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hogy ők tisztességes polgárok, dolgoznak, és ő egyetemen is tanul. Nagyon sértőnek találta a kérdésüket is. Azt kérdezték tőle, hogy „Önnek mentális betegsége, problémája van?”. Ráadásul mentőt akartak hívni a panaszosnak, hogy elvihessék a pszichiátriára.

A panaszos teljesen feldúlt volt az intézkedés után, nagyon megviselték a történetek. Fontosnak tartotta megjegyezni, hogy ő egy kiszolgáltatott ember. Nincsenek szülei, rokonai, akik mellette állnának ebben a helyzetben. A panaszos kérte, hogy a Testület vizsgálja ki ezeket a rendőri túlkapásokat, diszkriminatív fellépéseket, és sértő, megalázó viselkedéseket, melyeket kénytelenek voltak eltűrni.

A panaszos feljegyezte a rendőrségi kisbusz rendszámát. A rendőrök többször elmondták neki az igazoltató rendőr vezető nevét, de ebben a sokkos, traumatikus helyzetben a panaszos véleménye szerint nem volt elvárható tőle, hogy azokra emlékezzen, vagy azokat megjegyezze.

2) A panaszos újabb beadványt terjesztett elő, melyben kiegészítő megjegyzéseket fűzött panaszához.

A panaszos előadta, hogy számára egyértelmű, hogy rendőri előítéletnek lettek áldozatai, mivel az igazoltatás etnikai alapon történt. Ezt azért állítja, mert az őket igazoltató rendőrök véleménye szerint máshova készültek menni, őket csak azért igazoltatták, mert a látóterükbe kerültek. A panaszos szerint roma származásukat meglátva határozta el, hogy igazoltatják őket. Feltűnően nézték őket a rendőrségi kisbusz ablakából. A rendőrségi jármű a Z. utca végében várakozott arra, hogy kihajthasson a B. utcára, azon ugyanis nagyobb forgalom volt, ezért kellett ott várniuk. Továbbá a panaszos szerint a rendőrségi jármű a zebrán állt meg, amely megint csak a KRESZ szabályait sérti. Mellesleg a panaszos és társa azon szerettek volna átkelni, ám akadályt képzett a rendőrségi autó. Abból kipattanva „szállták meg őket” a rendőrök, akik közölték velük, hogy igazolják magukat, ám nem említették annak okát. Ezért is kérdezte meg tőlük az okot a panaszos. Erre a válaszuk az volt, hogy fokozott rendőri ellenőrzés van elrendelve az egész országban. A panaszosban felmerült a kérdés, hogy miért nem szokta látni magyar (nem roma) állampolgárok igazoltatásánál, hogy ennyire mélyrehatóan történne az intézkedés. A rendőröknek a panaszos véleménye szerint nagyon nem tetszett, hogy visszakérdezett, ez is volt az oka annak, hogy a rendőrök próbáltak valamilyen problémát találni, valamint a rendőri intézkedés minden módját kipróbálni és végrehajtani a panaszoson és a társán. A panaszos szerint felháborító, hogy terrorizálták, és keresztbe tettek neki a rendőrök, mert állampolgárként meg merte kérdezni az intézkedés okát.

A panaszosban felmerült a kérdés, hogy hogyan várják el tőlük – romáktól –, hogy becsületes, hasznos tagjai legyenek a társadalomnak, hogyha rendszeresen azt feltételezik róluk, hogy bűnözők. Az őket igazoltató rendőrök a roma tanáruk cipőjét levetették, a pénztárcájába belenéztek, őt is és a panaszost is nyilvánosan motozták meg, zsebeiket kipakoltatták. Az intézkedés elején is megkérdezték, hogy van-e náluk vágó, szűrő eszköz, amire a panaszos azt felelte, hogy főiskolás, egyetemista embernek miért lenne szüksége ilyen eszközre. A nyilvános megalázásuk és megszegyenyítésük mellett a rendőrök csak olajat öntöttek a tűzre, mivel a magyar társadalomban a romákkal szembeni előítéleteket, sztereotípiákat erősítették meg. A panaszosnak és társának jó hírneve nem lett rehabilitálva.

A panaszostól többször kérték, hogy oldja fel a billentyűzárát a mobiltelefonján, amit a panaszos 3-4 alkalommal megtagadott. A rendőrök erre „terror” alkalmaztak, közölték, hogy amennyiben ellenáll a kérésüknek, úgy beviszik a panaszost a kapitányságra. A panaszos be is ment volna, de dolgozni jár Szigetszentmiklósról egy gyárba, ami miatt minden nap hajnali 3 órakor kell felkelnie. A rendőrségi ellehetetlenített a panaszos minden választási lehetőségét, mivel ha a rendőrök benntartották volna, nem tudott volna munkába menni, vagy legalábbis kipihenni magát.

3) A panaszos személyesen is megjelent a Testület panaszírodáján, ahol xx óra xx perckor ismét összefoglalta a vele szemben foganatosított intézkedést. Az elmondottak tartalma nagyrészt megegyezik az eddigiek során ismertettekkel, ezért a Testület a kiegészítő információk összefoglalására szorítkozik.

A panaszos az intézkedés során többször kérte, hogy adjanak neki tollat, hadd írja fel a rendőrök jelvéyszámát. A panaszosnak azt mondták, hogy jegyezze meg, nem adtak tollat, viszont többször elmondták a nevüket és az azonosító számukat, amit a panaszos a fokozott idegállapotában nem tudott megjegyezni.

A panaszos véleménye szerint drogot kerestek náluk a rendőrök, és az intézkedés után látta, hogy a közelben „helyi drogos romákat igazoltattak” a rendőrök. A panaszos szerint potenciális bűnözőnek nézték őket, és úgy intézkedtek, hogy biztosan találnak majd náluk valamit.

A panaszos szerint a rendőri intézkedés nem okozhat pszichés és lelki sérülést, azonban az intézkedés nála traumatizáló hatása volt. A panaszost annyira felzaklatták a történetek, hogy egész éjjel nem aludt. A rendőrök ezt a hatást nem csökkenteni próbálták, hanem továbbberősítették a fenyegetőzéssel.

A panaszos szerint az intézkedő rendőröknek is látniuk kellett volna, hogy ő nem drogos, rendezett körülmények között él. A panaszos nem érti, milyen képzettségük van a rendőröknek arra vonatkozóan, hogy megállapíthassák valakinek az elmeállapotát.

4) A panaszos újabb beadványt intézett a Testülethez, melyben a jelen vizsgálat tárgyát képező intézkedés tényállása szempontjából releváns, kiegészítő információt nem közölt, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

5) A panaszos ismét beadványt intézett a Testülethez melyben módosítani kívánta korábbi beadványát, mivel elmondása szerint helytelenül mondta azt, hogy az őket igazoltató rendőrök később „drogos romákat” igazoltattak. Mivel a panaszos nem ismeri az adott állampolgárokat, ezért véleménye szerint nem jelentheti ki, hogy ők drogosok voltak. Ezért csak azt tartotta fenn a panaszos, hogy a rendőrök romákat igazoltattak.

Jelen vizsgálat tárgyát képező intézkedés tényállása szempontjából releváns, kiegészítő információt a továbbiakban nem közölt, ezért a beadvány szó szerinti ismertetésétől a Testület eltekint.

6) A panaszos elektronikus levelében kérte a Testületet, hogy a rendőrségtől napi, vagy heti rendszerességgel kérje a válaszukat, és közölte, hogy minden héten hívni fogja a Testületet az ügyével kapcsolatban.

7) A panaszos újabb beadványt intézett a Testülethez, melyben a jelen vizsgálat tárgyát képező intézkedés tényállása szempontjából releváns, kiegészítő információt nem közölt, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Dr. Gy. T. r. ezredes 2017. július xx-án készült átiratában az alábbiak szerint foglalta össze a jelen vizsgálat tárgyává tett intézkedést.

a) A BRFK kerületi Rendőrkapitányságra a lakosság részéről sok bejelentés érkezik a B. út és vonzáskörzetében jelen lévő, a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (továbbiakban: Btk.) 178.§ szerinti kábítószer birtokló (bódult állapotban lévő) és a 176.§ szerinti kábítószer kereskedelmet folytató személyekről. A B. utat övező kis utcákban rendezett lakótelepek találhatók játszótérrel.

A fentiekben foglaltak alapján, a fenti településrészen élő állampolgárok szubjektív biztonságérzetének növelése, valamint az erőszakos és kábítószerrel összefüggő bűncselekmények visszaszorítása érdekében az ezredes kiemelt rendőri jelenlételet rendelt el.

A Robotszaru NEO rendszer szolgálatvezénylési felületének alkalmazásával az ezredes megállapította, hogy a fenti településrészen 2017. június xx-án T. L. r. százados vezetésével Cs. S. r. főtörzsőrmester, P. K. r. törzsőrmester, L. F. r. zászlós, L. K. r. őrmester és F. N. r. őrmester látott el közterületi szolgálatot a panaszos által megjelölt rendőrségi jelleggel ellátott csapatszállító gépjárművel, a fentiekben meghatározott feladatrendszer alapján.

2017. június xx-án xx óra xx perckor T. L. r. százados lett figyelmes kettő főre, akik közül az egyik fő a rendőrségi csapatszállító gépjárművet meglátva hirtelen elkezdett a nadrágjának zsebében keresni valamit, és a rendőri jelenlételet észlelve feltűnően ideges lett, mozgása instabillá vált, majd a két fő szóváltást követően erőteljes léptekkel elindul az Ü. út irányába, a csapatszállító gépjárműtől eltávolodva. Ezt tapasztalva T. L. r. százados a fenti személyek igazoltatása mellett döntött, a fenti útszakaszon található járdán vonták őket rendőri intézkedés alá.

A rendőri intézkedést T. L. százados kezdeményezte a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5.§ (1) bekezdésében és az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 29.§ alapján, melynek során az Rtv. 30.§ alapján közölte az igazoltatás alá vont személyekkel, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve a 29000/38107-20/2015-2017. ált. számú határozat alapján Magyarország teljes közigazgatási területére, továbbá a panaszos zavart és feltűnően ideges viselkedése miatt vált szükségessé a rendőri intézkedés

annak érdekében, hogy teljes mértékben kizárható legyen az intézkedési kötelezettség az Rtv. 37.§ alapján. Ezt követően a panaszossal és társával az Rtv. 30.§ (3) bekezdése alapján T. L. r. százados közölte, hogy ruházat- és csomagátvizsgálást fognak végrehajtani, melynek során a panaszos egyre ingerültebbé vált, és az intézkedés során ismételten megkérdezte az intézkedés jogalapját. A panaszos részére a százados ismételten megadta a megfelelő tájékoztatást. Az igazoltatás végrehajtására a Szolgálati Szabályzat 25.§-ban foglaltak alapján került sor.

Az igazoltatás során ruházatátvizsgálásra is sor került a rendőri intézkedések végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT. 10.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Utasítás) 6.4. fejezete alapján. A ruházat- és csomagátvizsgálás során a panaszos ruházatából előkerült a panaszos mobiltelefonja, amely IMEI száma alapján került ellenőrzésre. A ruházatátvizsgálás nem szemérem sértő módon került végrehajtásra. A panaszos mobiltelefonjának IMEI száma lekérdezésre került a Körözési Információs Rendszer nyilvántartott adataiban, melyben találat nem szerepelt. Ezt követően az intézkedést befejezték, a százados a panaszos részére az Rtv. IX. fejezetében és a Szolgálati Szabályzat 5.§ (6) bekezdésében foglalt panasztételi jogára felhívta a figyelmet, melyet a panaszos megértett és tudomásul vett. Ezt követően a panaszos és társa sérülésmentesen újukra lettek bocsátva, az intézkedés xx óra xx perckor került befejezésre.

b) A panaszos részére a szükséges felvilágosítást többször is megadták az intézkedés okával kapcsolatban.

c) Fontos kiemelni, hogy a panaszosi állítás nem felel meg a valóságnak abban a kérdésben, hogy a rendőrök feltűnően nézték volna őket a kisbuszból, mivel a rendőrségi csapatszállító busz ablakai a „B” oszlopig sötétítő fóliával vannak ellátva, ezáltal a rendőrségi kisbusz utasterébe nem lehet belátni. A panaszos zavart viselkedésére a százados lett egyedül figyelmes, és az ő döntése alapján került sor a rendőri intézkedés végrehajtására.

A panaszossal szembeni rendőri intézkedés nem faji, etnikai, vagy származási alapon került végrehajtásra, ilyen kifejezésre, vagy kijelentésre a rendőri intézkedés során nem került sor.

d) A panaszossal szemben a rendőri intézkedést két fő hajtotta végre (az Utasítás 6.3. a) pontja alapján), a társával szembeni intézkedést szintén két fő rendőr foganatosította elkülönítve, amíg a Körözési Információs Rendszerben további egy fő elvégezte a lekérdezéseket. A szolgálati gépjárművet további egy fő vezette, aki nem szállt ki a rendőri intézkedésnél. A panaszost így az intézkedő rendőrök nem „szállták meg”, nem állták körül, mivel minden intézkedő rendőr a számára meghatározott feladatot hajtotta végre.

e) A panaszossal szemben részleges ruházatátvizsgálást hajtottak végre az Utasítás 6.4. pontjában foglaltak alapján, melynek során a zsebek kipakoltatásának módszerével és álló helyzetben történő átvizsgálásával került végrehajtásra a rendőri intézkedés. A panaszos lábáról és a társának lábáról a cipő nem került levetetésre.

f) A panaszostól telefonját a rendőrök nem vették el, a telefon IMEI számát a százados kérésére a panaszos bocsátotta a rendőrök rendelkezésére.

g) A panaszos nagyon zaklatott, zavart állapotban volt már a rendőri intézkedés megkezdése előtt is, amely tényt észlelte a százados, ezért is kérdezték meg az intézkedő rendőrök a panaszostól, hogy jól érzi-e magát, amely kérdésre a panaszos ismételten a rendőri intézkedés jogalapját kérdezte meg. A rendőri intézkedés során csak így volt megállapítható, hogy az Rtv. 13.§ alapján az intézkedő rendőröket nem terhelte-e az intézkedési kötelezettség az Rtv. 37.§ alapján.

h) A panaszos intézkedéssel szembeni panasztételi jogára többször is felhívta a figyelmet a százados, melyet a panaszos megértett és tudomásul vett. A panaszos részére a százados többször is megadta a jelvéyszámát, melyet a panaszos megértett, azonban nem volt olyan kijelentése, hogy fel szeretné jegyezni az intézkedő rendőrök jelvéyszámát.

i) Az ezredes vizsgálata alapján megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerűen, szakszerűen, arányosan és törvényesen került végrehajtásra. A panaszos faji, etnikai hovatartozására az intézkedő rendőrök megjegyzést nem tettek, és nem ez volt az intézkedés alapja sem, hanem a panaszos korábbiakban ismertetett zavart viselkedése.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XI. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos beadványában előadta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök valós jogalap hiányában vonták őt intézkedés alá, mivel véleménye szerint máshova készültek menni, őket csak azért igazoltatták, mert a látóterükbe kerültek, erre abból is következtetett, hogy a rendőrök feltűnően nézték őket a kisbuszból.

A rendőri álláspont szerint 2017. június xx-án xx óra xx perckor T. L. r. százados lett figyelmes két főre, akik közül az egyik fő a rendőrségi csapatszállító gépjárművet meglátva hirtelen elkezdett a nadrágjának zsebében keresni valamit, és a rendőri jelenlétet észelve feltűnően ideges lett, mozgása instabillá vált, majd a két fő szóváltást követően erőteljes léptekkel elindult az Ú. út irányába, a csapatszállító gépjárműtől eltávolodva. Ezt tapasztalva T. L. r. százados a fenti személyek igazoltatása mellett döntött. A rendőri intézkedést T. L. százados kezdeményezte a Szolgálati Szabályzat 5.§ (1) bekezdésében és az Rtv. 29.§ alapján, melynek során az Rtv. 30.§ alapján közölte az igazoltatás alá vont személyekkel, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve a 29000/38107-20/2015-2017. ált. számú határozat alapján Magyarország teljes közigazgatási területére, továbbá a panaszos zavart és feltűnően ideges viselkedése miatt vált szükségessé a rendőri intézkedés annak érdekében, hogy teljes mértékben kizárható legyen az intézkedési kötelezettség az Rtv. 37.§ alapján.

A rendőrségi iratokból fontos kiemelni, hogy B. Rendőr-főkapitányság kerületi Rendőrkapitányságra a lakosság részéről sok bejelentés érkezik a B. út és vonzaskörzetében jelen lévő, a Btk. 178.§ szerinti kábítószer birtokló (bódult állapotban lévő) és a 176.§ szerinti kábítószer kereskedelmet folytató személyekről. A B. utat övező kis utcákban rendezett lakótelepek található játszóterekkel. Mindezek alapján, a fenti településrészen élő állampolgárok szubjektív biztonságérzetének növelése, valamint az erőszakos és kábítószerrel összefüggő bűncselekmények visszaszorítása érdekében dr. Gy. T. r. ezredes kiemelt rendőri jelenlétet rendelt el.

A 29000/38107/2015-2017. ált. számú, fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló határozat alapján Magyarország teljes közigazgatási területére vonatkozóan a fokozott ellenőrzés elrendelésére a jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetőleg megszakítása érdekében került sor. A Rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A (2) bekezdés szerint a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A (3) bekezdés alapján a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja. Végül a (4) bekezdés meghatározza, hogy a rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizenlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.

A Szolgálati Szabályzat 26. § (1) bekezdése alapján a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.

A (2) bekezdés a fokozott ellenőrzés végrehajtását

a) az ország egész területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató,

b) illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi vagy a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá

c) a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Készenléti Rendőrség parancsnoka vagy a Terrorelhárítási Központ főigazgatója

rendelheti el.

A (3) bekezdés előírja, hogy a (2) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően az államhatár őrzése (a továbbiakban: határőrizet), a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása érdekében fokozott ellenőrzést rendelhet el az országos rendőrfőkapitány, a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány, a határrendészeti kirendeltség vezetője és a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója. A (4) bekezdés szerint pedig a tervezett fokozott ellenőrzést a jogosult vezető előzetesen szükség szerint, az elrendelést pedig a végrehajtását követően szolgálati eljárájának jelenti.

A Testület megállapította, hogy a környéken, amely a panaszos igazoltatásának helyszínéül szolgált, a rendőrség által megjelölt kábítószer birtoklással és kereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények magas előfordulási száma miatt indokolt volt – a fokozott ellenőrzés által megalapozottan – az ezredes általi fokozott rendőri jelenlét elrendelése. A panaszos által elmondottak alapján megerősítést nyert, hogy a környéken valóban jelen van a bűnözésnek ezen formája, a panaszos maga mondta el, hogy – az ő szavai szerint – „drogos romákat” igazoltattak a rendőrök. Bár a panaszos – kijelentésének diszkriminatív volta miatt visszavonta ezen megnyilvánulását – azonban a Testület nem tekinthet el attól, hogy a származásra való utalás figyelmen kívül hagyásával értékelje a panaszos által előadottakat, mely szerint a környéken jelen van a kábítószerrel kapcsolatos bűnözés.

A panaszos által állítottakkal ellentétben a rendőrségi kisbuszból nem nézték őt feltűnően a rendőrök (vagy legalábbis kétség kívül megállapítható, hogy a panaszos ezt a kisbusz lesötétítésére való tekintettel nem észlelhette), hanem zavart, zaklatott viselkedését észlelve döntöttek igazoltatása mellett, mivel a rendőrségi kisbuszt meglátva feltűnően ideges lett, nadrágja zsebében elkezdett keresni valamit, és mozgása instabillá vált.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a panaszos zavart viselkedésének észlelése, és az elrendelt fokozott ellenőrzés kellő jogszabályi felhatalmazást biztosítottak a rendőrségnek arra, hogy a panaszost igazoltatás alá vonják. **A fokozott ellenőrzés miatt foganatosított rendőrségi intézkedés ezért nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, hiszen a rendőri intézkedés foganatosítására a fokozott ellenőrzést elrendelő dokumentum biztosította a felhatalmazást, így azt megfelelő jogaiban hajtotta végre a rendőrség.**

2) A Testület ezt követően vizsgálta a panaszossal szemben foganatosított ruházatátvizsgálást, és az ennek során foganatosított mobiltelefon-ellenőrzést.

a) A panaszos beadványában panaszolta, hogy véleménye szerint a rendőri intézkedésnek ki kellett volna merülnie az igazoltatásban, nem lett volna szükség arra, hogy ruházatátvizsgálást foganatosítsanak, és levetessék velük a cipőjüket. Véleménye szerint ez az ő nyilvános megaláztatásukat, megszegyenítésüket szolgálta.

A rendőrségi álláspont szerint a ruházatátvizsgálást az Utasítás 6.4. pontja szerint hajtották végre a panaszossal szemben, zsebeit kipakoltatták és álló helyzetben átvizsgálták ruházatát. A panaszosnak és

társának lábáról nem került levetetésre a cipő. Szeméremsértő cselekményre az átvizsgálás során nem került sor.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

Az Rtv. 30.§ (3) bekezdése szerint a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A 18/2008. (OT. 10.) ORFK utasítás 6.4. szerint a ruházatátvizsgálás gyakorlati végrehajtásához a rendőröknek ismerniük kell a leggyakoribb elrejtési helyeket mind a ruházat, mind a testrészek tekintetében. Ha a rendőr úgy dönt, hogy a polgárt bevonja az átvizsgálásba, azaz kipakoltatja a zsebeit, függetlenül attól, hogy mit vesz elő, mindenképpen vizsgálja át, ezáltal is ellenőrizheti a várható magatartást.

A ruházatátvizsgálás fokozott ellenőrzés keretében az Rtv. 30. § alapján került végrehajtásra. A Testület fentiekben már megállapította, hogy a fokozott ellenőrzésre vonatkozó törvényi rendelkezések alapján a rendőrök a panaszossal szembeni intézkedés során kellő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost, ennek megfelelően úgyszintén kellő jogalappal rendelkeztek a ruházatátvizsgálásra is, mivel ez járulékos intézkedésnek minősült jelen esetben.

Mindezek alapján a ruházatátvizsgálás kivitelezése nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát.

b) A panaszos állítása szerint a rendőrök többször felszólították, hogy oldja fel mobiltelefonján a billentyűzárát, azonban a panaszos 3-4 alkalommal megtagadta ezt, végül a rendőri nyomás hatására adta át a mobiltelefont, melyet egy időre elvettek tőle az intézkedő rendőrök.

A rendőri álláspont szerint a panaszos ruházatának átvizsgálása során az egyik zsebből előkerült a panaszos mobiltelefonja, melyet IMEI szám alapján lekérdeztek a Körozési Információs Rendszer nyilvántartott adataiból, melyben találat nem szerepelt. A rendőrök előadása szerint a panaszos nem tagadta meg a telefon billentyűzárának feloldását, épp ellenkezőleg, a százados kérésére azonnal megadta telefonhoz tartozó IMEI számot a rendőröknek.

Az Rtv. 30. §-ának rendelkezései – és az annak alapján kiadott egyedi utasításban meghatározott célok – csak a közbiztonságra veszélyes tárgyak felkutatását teszik lehetővé, a mobiltelefon azonban ilyennek semmiképpen sem tekinthető. Ugyancsak nem fogadható el a telefon ellenőrzésének jogalapjaként a konkrét esetben az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdésében foglalt rendelkezés sem, mert a ruházat- és csomagátvizsgálásra való felhatalmazás nem terjed ki egy szokásos használati tárgy – időleges – elvételére és adatainak rögzítésére. Amennyiben a panaszossal szemben felmerült volna bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja, úgy személyi szabadságot korlátozó intézkedés egyidejű foganatosítása mellett, sor kerülhetett volna a megfelelő jogszabályi rendelkezések alapján valamely tárgy – adott esetben a mobiltelefon – visszatartására, lefoglalására, majd az adatainak rögzítésére, azonban a panaszossal szemben ilyen cselekmény elkövetésére vonatkozó megalapozott gyanú nem merült fel.

A rendőri iratok cáfolták a panaszos állítását, a rendőrség álláspontja szerint nem került sor a panaszos mobiltelefonjának elvételére, visszatartására. A panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentét feszül – abban a kérdésben, hogy a panaszos mobiltelefonját az intézkedő rendőrök elvették-e, és rövid ideig maguknál tartották, vagy pedig a panaszos mobiltelefonjának elvétele nélkül, a panaszos önként adta-e meg a telefonhoz tartozó IMEI kódot – amelyet a Testületnek, korlátozott eszköztárára tekintettel nem állt módjában feloldani. Az intézkedés összes körülményének gondos mérlegelése után a Testület úgy foglalt állást, hogy a fokozott rendőri jelenlétet szükségessé tevő körülmények (a kábítószer birtoklással és kereskedelemmel összefüggő bűncselekmények) és a panaszos telefonjának ellenőrzése között nem állt fent olyan közvetlen kapcsolat, amely indokolttá tette volna azt, hogy a

telefont a körözési nyilvántartásban ellenőrizték. A rendőrség azon érvelését a Testület nem fogadta el, mely szerint a panaszos önként adta meg telefonja IMEI számát, mivel – a rendőri előadás által alátámasztva – rendőri felszólítás előzte meg a telefon ellenőrzését. A rendőri felszólításnak a panaszos köteles volt eleget tenni, tehát semmiképp nem tekinthető önkéntes cselekedetnek a telefon IMEI számának megadása sem.

Mindezekre tekintettel a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatainak védelméhez való jogának csekély mértékű sérelmét állapította meg.

3) A Testület vizsgálta az intézkedés diszkriminatív voltát.

A panaszos véleménye szerint etnikai alapon, roma származására tekintettel került sor a rendőri intézkedés foganatosítására vele szemben.

A rendőri álláspont szerint a panaszos igazoltatására nem származása adott okot, hanem az, hogy feltűnően ideges lett, zavartan, zaklatottan viselkedett a rendőrségi kisbusz láttán, és a zsebeiben kezdett el keresgélni valamit.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület ezen a ponton hivatkozik a Rendőri Hivatás Etikai Kódexében szereplő 5. pontra, amely szerint a „rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz kínzást, könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el. Empátiával fordul embertársai felé, védelmet és segítséget nyújt a rászorulóknak.”

Az adott környéken, az elrendelt fokozott ellenőrzés alapján érvényben lévő fokozott rendőri jelenlét indoka a kábítószer birtoklásával, és kábítószer kereskedelemmel összefüggő cselekmények felderítése és megakadályozása, amelynek fényében a panaszos által tanúsított magatartás észlelése megalapozottan keltett intézkedéshez szükséges mértékű gyanút a rendőrökben.

A Testület megismétli, hogy a panaszossal szembeni intézkedés jogszerű és indokolt volt, nem fedezhető fel benne olyan momentum, amely alapján elfogult, vagy diszkriminatív intézkedésre lehetne következtetni.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált esetben a panaszossal szembeni eljárás nem ütközött a diszkrimináció alkotmányos tilalmába, egyúttal nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát sem.

4) A Testület vizsgálta a rendőri intézkedés során a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos véleménye szerint az intézkedés sértő és megalázó volt számára. Állítása szerint a rendőrök „terror” alkalmaztak vele szemben annak érdekében, hogy feloldja a telefonján a billentyűzárát, közölték vele, hogy ha ezt nem teszi meg, akkor beviszik a kapitányságra. A rendőrök a panaszos elmondása szerint megtagadták, hogy tollat adjanak neki abból a célból, hogy feljegyezhesse a rendőrök által többször elismételt azonosító számokat és neveket. A panaszos továbbá kifejezte sérelmét azzal kapcsolatban is, hogy a rendőrök megkérdezték tőle, hogy van-e valamilyen mentális betegsége, problémája.

A rendőrségi álláspont szerint az intézkedés során végig megfelelő bánásmódban részesítették a panaszost, a panaszos által előadottakat minden esetben cáfolták. A panaszos részére a százados többször is megadta a jelvéyszámát, melyet a panaszos megértett, azonban nem volt olyan kijelentése, hogy fel szeretné jegyezni az intézkedő rendőrök jelvéyszámát. A panaszos zavart viselkedésére tekintettel kérdezték meg tőle, hogy jól érzi-e magát. Annak érdekében tették fel a panaszosnak a kérdést hogylétével kapcsolatban, hogy el tudják dönteni azt, hogy az Rtv. 37.§-s szerinti biztonsági intézkedésre van-e szükség a panaszossal szemben.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri álláspont között olyan mértékű ellentét feszül a rendőrök által alkalmazott hangnem, és bánásmód tekintetében, amelyet a Testületnek – korlátozott eszköztárára tekintettel – nem állt módjában feloldani, így nem tudta a helyszíni cselekményeket ekörben rekonstruálni.

Mindezekre tekintettel a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható a hangnem és bánásmód tekintetében.

IV.

A Testület megállapította, hogy a fokozott ellenőrzés miatt foganatosított rendőrségi intézkedés nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, hiszen a rendőri intézkedés foganatosítására a fokozott ellenőrzést elrendelő dokumentum biztosította a felhatalmazást, így azt megfelelő jogalap birtokában hajtották végre. A ruházatótvizsgálás kivitelezése nem sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát. A panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatainak védelméhez való joga csekély mértékben sérült a mobiltelefonja IMEI kód alapján való ellenőrzése

által. A Testület megállapítása szerint a vizsgált esetben a panaszossal szembeni eljárás nem ütközött a diszkrimináció alkotmányos tilalmába, egyúttal nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát sem. A panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható a hangnem és bánásmód tekintetében.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. november 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZBÍRÓSÁG